

Силабус
навчальної дисципліни
Комунікативні процеси в освіті
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА, ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка
спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)
спеціалізація 015.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка
кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладач (і)	Ольга КУРИЛО
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/index.php?categoryid=30&browse=courses&perpage=20&page=1
Контактний тел.	+380660558391
Е-mail викладача:	olgakurilo1990@gmail.com oy_kurylo@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Четвер 17:00-18.20, Субота 13:00-14:20

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	22	20	48	залік

Семестр: 8

Мова навчання: українська

Ключові слова: комунікація, спілкування, комунікаційні бар'єри, культура мови, мовний етикет, інтерактивне навчання, педагогічне спілкування.

Мета та предмет курсу: формування педагогічної культури спілкування; оволодінні майбутніми фахівцями системою комунікативних знань, умінь, що забезпечують реалізацію функцій, покладених на викладача в цілому, здійснення майбутніми фахівцями професійно-педагогічної комунікації на високому якісному рівні, можливість самореалізації й самовдосконалення

студентів через вербальні, невербальні засоби комунікації з точки зору педагогічної діяльності інженера-педагога.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 09. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК 11. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ПР 04. Розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах.

ПР 05. Володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами.

ПР 20. Емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики.

ПР 25. Забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Спілкування як соціально-психологічна і комунікативна категорія

Історія комунікації. Загальна теорія комунікації.

Тема 2. Комунікативний аспект спілкування

Засоби комунікації. Інтерактивний аспект спілкування. Перцептивний аспект спілкування.

Тема 3. Комунікаційні бар'єри

Комунікаційні бар'єри, причини їх виникнення та класифікація. Види комунікаційних бар'єрів.

Тема 4. Теоретична основа вивчення психологічного впливу в процесі спілкування

Вивчення переконання і навіювання в процесі спілкування. Зараження і наслідування як важливі механізми психологічного впливу.

Тема 5. Основні поняття теорії мовної комунікації

Поняття культура мови. Поняття мовний етикет.

Змістовий модуль 2.

Тема 6. Освітнє середовище як простір культуропородження

Характеристики освітніх середовищ. Параметри опису освітніх середовищ. Типологія освітніх середовищ.

Тема 7. Освіта як проєктування

Зміна способу професіоналізму. Сміслообрази проєкту. Космос проєкту. Нові завдання вищої освіти

Тема 8. Комунікація як принцип організації освітнього процесу: інтерактивні методи навчання

Форми комунікації в освітньому процесі. Що таке інтерактивне навчання? Навчальний взаємодія як одиниця освітнього процесу. Приклад інтерактивного навчання - кооперативне навчання. Приклади кооперативного навчання.

Тема 9. Етика ділового спілкування

Поняття етики. Етика ділових відносин. Основні принципи етики ділових відносин. Основні проблеми становлення етики ділових відносин в Україні.

Тема 10. Сутність і структура педагогічного спілкування

Педагогічне спілкування. Діалогічна природа спілкування викладача і навчаються в особистісно-орієнтованій педагогіки. Сутність педагогічної взаємодії. Стили педагогічного спілкування. Педагогічні конфлікти, способи їх попередження та вирішення.

Тема 11. Професійно-педагогічна культура та культура мови викладача

Комунікативні якості і властивості особистості педагога. Комунікативні вміння та здібності педагога. Шляхи і способи розвитку педагогічних здібностей. Педагогічна етика.

Методи навчання: словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання (проблемна дискусія), виконання проєктів.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами («Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті» (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist_sayt.pdf)), а саме: самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни; посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності), графопроектор.

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати переводяться у

національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ECTS
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Узагальнені критерії оцінювання:

- «відмінно/A», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;
- «добре/B», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- «добре/C», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- «задовільно/D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних

положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

- «задовільно/Е», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
- «незадовільно/FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
- «незадовільно/F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль та самостійна робота											Підсумковий тест (залік)	Сума
ЗМ1					ЗМ2							
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	45	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Комунікативні процеси в педагогічній діяльності: навч.-метод. посібник для студ. інж.-пед. спец. денної та заоч. форм навч. / О.Е. Коваленко, Н.О. Брюханова, Т.В. Калініченко; Укр. інж.-пед. акад., каф. педагогіки та методики професійного навчання. Харків: [б. в.], 2013. 99 с.
2. Олійник Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні (навчально-методичний посібник для студентів економічного факультету галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво». Кам’янець-Подільський: ФОП Сисин І.Я., 2017. 92 с.
3. Бутенко Н.Ю. Комунікативна майстерність викладача: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2005. 336 с.
4. Амеліна С.М. Тренінги з розвитку умінь та навичок діалогічного спілкування. Дніпропетровськ: Пороги, 2005. 75 с.
5. Васянович Г.П. Педагогічна етика: навч. посібник. Київ: Академвидав, 2011. 256 с.

6. Киричук В.О. та ін.. Комуникативна компетентність у спілкуванні вчителя з обдарованою дитиною: дидакт. посіб.; НАПН України, Ін-т обдарованої дитини. Київ: Інформаційні системи, 2010. 158 с.
7. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2004. 335 с.
8. Фенцик О.М. Педагогічна комунікація: навчальний посібник для студентів спеціальностей 011 «Освітні, педагогічні науки», 012 «Дошкільна освіта», 013 «Початкова освіта» освітнього ступеня магістр / укладач О. М. Фенцик. Мукачево: вид-во МДУ, 2018. 215 с.
9. Комуникативна культура суб'єктів навчально-виховного процесу професійно-технічних навчальних закладів: методичний посібник / за ред. В.І. Свистун, В.А. Григор'євої. Київ: Інститут професійно-технічної освіти НАПН України, 2013. 94 с.

Додаткові

10. Будник О.Б., Фомін К.В. Комуникативна педагогіка: навчальний посібник для студентів спеціальності 013 Початкова освіта. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2019. 92 с.
11. Куньч З.Й. Риторичний практикум: навчальний посібник / З.Й. Куньч, Г.П. Городиловська, Я.Б. Турчин, О.Г. Литвин, Л.В. Харчук та ін. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2018. 212 с.
12. Руденко Л.А. Формування комуникативної культури майбутніх фахівців сфери обслуговування у професійно-технічних навчальних закладах: монографія. Львів: Піраміда, 2015. 342 с.
13. Савенкова Л.О. Професійне спілкування майбутніх викладачів як об'єкт психолого-педагогічного управління: монографія. Київ: КНЕУ, 2005. 212 с.
14. Стахів М. Український комуникативний етикет: навчально-методичний посібник. Київ: Знання, 2008. 245 с.
15. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: теорія, технологія, практика: монографія. Дніпропетровськ: Вид-во ДНУ, 2005. 304 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbu.gov.ua>
3. <https://scholar.google.com>
4. <https://mon.gov.ua/ua/tag/profesiyno-tekhnichna-osvita>
5. <https://imzo.gov.ua/osvita/profesiyno-tehnichna-osvita-2/profesiyna-osvita/>
6. <https://ivet.edu.ua/>

7. <https://profosvita.online/>
8. <https://registry.edbo.gov.ua/profesiyno-tehnichna-osvita/>
9. <http://upepnpu.pnpu.edu.ua/>
10. <http://www.proftekhosvita.org.ua>
11. <http://pto-kyiv.com.ua>
12. <http://pedpresa.ua>
13. <https://osvita.ua/legislation/proftech/>
14. <https://ips.ligazakon.net>
15. <https://enic.in.ua/index.php/ua/systema-osvity/profesijno-tehnichna-osvita>
16. <https://naurok.com.ua>